

Делуваме.Локално.Заедно

Da ja zor.Lokalnikane.Jekha jek

Act.Local.Together

Birlikte.Yerel.Hareket ediyoruz

Lucrãm.Local.Deadun

Veprojmë.Në nivel lokal.Bashkë

Делујемо.Локално.Заједно

ТРЕТ ИЗВЕШТАЈ ОД МОНИТОРИНГ НА СЕДНИЦИТЕ НА ОПШТИНСКИТЕ
СОВЕТИ ВО ВРСКА СО МЕЃУЕТНИЧКИ ОДНОСИ

ПОДОБРУВАЊЕ НА УЧЕСТВОТО НА ПОМАЛИТЕ ЗАЕДНИЦИ НА ЛОКАЛНО НИВО

Октомври-Декември 2016 година

Издавач:

Национален ромски центар
Ул „Доне Божинов“ 11/5,
1300 Куманово, Македонија
Тел: +389 31 427 558
E-mail: info@nationalromacentrum.org
Website: www.nationalromacentrum.org
www.ednomagazine.com

ИЗВЕШТАЈ ОД МОНИТОРИНГ НА СЕДНИЦИТЕ НА ОПШТИНСКИТЕ СОВЕТИ ВО ВРСКА СО МЕЃУЕТНИЧКИ ОДНОСИ

Период: 01 Октомври - 31 Декември

ВОВЕД

Овој извештај е подготвен во рамки на проектни активности „Подобрување на учеството на (по)малите заедници на локално ниво“ со поддршка на Делегација на Европска Унија и Инсок. Главната цел на проектот е да се воспостават механизми за подобрување на учеството и заштита на правата на Ромите и другите помали заедници на локално ниво во согласност со Охридскиот Рамковен Договор. Периодот на имплементација на проектот е од 01.04.2016 година до 30.09.2017 година во 5 општини: Куманово, Битола, Кочани, Прилеп и Тетово.

Здружението Национален ромски центар-Куманово (НРЦ) заедно со Здружението на Роми АВЕНА-Кочани, почнувајќи од 01 Октомври до 30 Декември 2016 година го следеа нивото на квалитет на седниците и нивната динамика, структурата на учесниците во процесот на донесување на одлуки во врска со меѓуетнички односи, дали во општината функционира Комисијата за односи меѓу заедниците и дали истата е консултирана, дали нивните мислења и препораки се земени во предвид, планирањето и алокација на средства, учеството на помалите заедници директно или индиректно како граѓани. Во текот на мониторингот ќе бидат изготвени 5 квартални извештаи за квалитетот на седниците на општинските совети во врска со учеството на помалите заедници во процесот на донесување на одлуки на локално ниво. Пред вас е третиот извештај кој се однесува на период од 01 октомври-31 декември 2016 година.

Целта на мониторингот е седниците на советите да добијат дополнителна транспарентност во процесот на донесување на одлуки и учеството на помалите заедници во креирањето на политики на локално ниво.

По секој мониториран период здруженијата на граѓани и локалните органи ќе бидат информирани преку извештаи за клучните наоди од мониторингот на седниците на советите во врска со меѓуетнички прашања.

ПРАВНА РАМКА ЗА ЗАШТИТА И ИНСТИТУЦИОНАЛНА ПОСТАВЕНОСТ ВО ОПШТИНИТЕ КУМАНОВО И КОЧАНИ

Устав

Уставот на Република Македонија во Преамбулата и Амандманите од 16.11.2001 година кои произлегоа од Охридскиот рамковен договор внесоа одредени измени во статусот и позиционирањето на помалите етнички заедници во Република Македонија.

Со Амандман 5 се менува членот 7 од Уставот на Република Македонија со кој се воведува дека на целата територија во Република Македонија и во меѓународните односи службен јазик е македонскиот јазик и негово кирилско писмо како и јазикот кој го зборуваат најмалку 20% од граѓаните и неговото писмо. Личните документи на граѓаните кои зборуваат службен јазик различен од македонскиот се издаваат на македонскиот јазик и неговото кирилско писмо така и на јазикот кој го зборуваат граѓаните и неговото писмо.

Било кој граѓанин кој живее во единици на локална самоуправа во која најмалку 20% од граѓаните зборуваат јазик различен од македонскиот во комуникација со подрачните единици на министерствата како и во комуникација со министерствата може да употреби било кој од службените јазици а министерствата и подрачните единици одговараат на македонски јазик и неговото кирилско писмо како и на службениот јазик и писмото што го употребува граѓанинот.

Со Амандман 12 се заменува членот 78 од Уставот на Република Македонија при што се основа Комитетот за односи меѓу заедници кој го сочинуваат 19 члена од кои по 7 од редот на пратеници во Собранието Македонци и Албанци и по еден од редот на пратеници Турци, Власи, Роми, Срби и Бошњаци. Членовите на Комитетот ги избира Собранието, а доколку некоја од заедниците нема претставници, народниот правобранител по консултации со релевантни претставници од тие заедници ќе ги предложи другите членови на Комитетот. Основна функција на Комитетот е да разгледува прашања од односи меѓу заедниците и да дава мислења и предлози кои Собранието е должно да ги разгледува. Во случај на спор за спороведување на постапка за гласање во Собрание Комитетот одлучува со мнозинство гласови од членовите за тоа дали ќе се спроведе постапката.

Закон за локална самоуправа

Законот за локална самоуправа во член 55 ја утврдува Комисијата за односи меѓу заедниците која треба да се формира во општини во кои најмалку 20% од вкупниот број на жители се припадници на одредена заедница. Комисијата ја сочинуваат подеднаков број претставници на секоја заедница во општината, а начинот на изборот се утврдува со статут

на општината. Комисијата разгледува прашања кои се однесуваат на односи меѓу заедниците и за тоа дава мислења и предлози, кои Советот на општината треба да ги разгледа и да одлучи во врска со нив. Во член 90 е утврдено дека во општините службен јазик покрај македонскиот и неговото кирилско писмо е и јазикот и писмото кое го користат најмалку 20% од жители на општината, а за јазикот и писмото кое го зборуваат помалку од 20% од жителите на општината одлучува советот на општината.

Статути на општини Куманово, Кочани и Прилеп

Во статутот на општина Куманово донесен на ден 30.06.2003 година, во член 27 е утврдено дека прописите кои се однесуваат на културата, употребата на јазиците и писмата на кои зборуваат помалку од 20 % од граѓаните на општината, утврдувањето и употребата на грбот и знамето на општината, се усвојуваат со мнозинство гласови од присутните членови на Советот, при што мора да има мнозинство гласови од присутните членови на Советот кои припаѓаат на заедниците кои не се мнозинско население во Општината. Во член 47 е предвидено формирање на Комисија за односи меѓу заедниците која ќе разгледува прашања кои се однесуваат на односите меѓу заедниците и ќе дава мислења и предлози за начини на нивно решавање кои Советот е должен да ги разгледа и да одлучи во врска со нив.

Во статутот на општина Кочани во член 30 е утврдено да биде формирана Комисија за односи меѓу заедниците, чиј што состав, начин и делокруг на работа ќе ја утврдува со Одлука советот на општината. Воедно во член 7 од статутот е предвидено дека грбот и знамето на општината се избира со мнозинство гласови на советниците, при што е потребно мнозинство и од советниците кои припаѓаат на немнозинските заедници.

Во статутот на општина Прилеп донесен на ден 14.07.2003 година нема ниту една одредба во која се вклучени помалите заедници, односно не е потребно гласовите да припаѓаат на припадниците на помалите заедници за да може советот да одлучува полноважно.

МЕТОДОЛОГИЈА НА НАБЉУДУВАЊЕТО

Мониторингот опфаќа 8 седници на советите на општините во Куманово, Кочани и Прилеп на ден:

Куманово

- 12.10.2016 година
- 09.11.2016 година
- 26.12.2016 година

Кочани

- 15.11.2016 година
- 16.12.2016 година

Прилеп

- 07.10.2016 година
- 15.11.2016 година
- 26.12.2016 година

Во наведените седници се следат и анализираат квалитетот на седниците и нивната динамика, структурата на учесниците, процесот на донесување на одлуки во врска со меѓуетнички прашања, дали Комисијата за односи меѓу заедниците е консултирана и дали нивните мислења и препораки се земени во предвид, нивното учество во процесот на донесување на политики, план за имплементација, планирање и алокација на средства, вклученоста на помалите заедници директно или индиректно како граѓани и сл.

ПОЛИТИЧКИ КОНТЕКСТ

На седниците на советот на општина Куманово присуствуваа речиси сите членови на советот од позициската и опозициската група вклучително и членовите кои се припадници на помалите заедници. Комисијата за односи меѓу заедниците не присуствуваше на ниту една седница на советот на општина Куманово. Целиот состав на советот на општина Кочани присуствуваше на седниците во кој има еден претставник од ромската заедница избран како независен советник. Комисија за односи меѓу заедниците не е формирана во општина Кочани. Во општина Прилеп на седниците на советот не присуствуваа сите советници меѓутоа на секоја од седниците присуствуваа поголем број од советниците и советот имаше можност да одлучува полноважно. Советот на општина Куманово го сочинуваат 32 советници од кои единаесет се од Коалиција СДСМ, дванаесет советници се од Коалиција ВМРО-ДПМНЕ, четири советника се од ДУИ, двајца советници се од ДПА, еден од НДП и двајца советници се од Група избирачи.

Советот на општина Кочани го сочинуваат 19 советници од кои шест се од опозициската партија СДСМ, осум од позициската ВМРО-ДПМНЕ, по еден советник од НСДП, Демократски сојуз, Социјалистичка партија и ВМРО-Народна партија, еден советник како претставник на ромската заедница кој е Независен советник.

Советот на општина Прилеп го сочинуваат 27 советници од кои шеснаесет се од Коалиција ВМРО-ДПМНЕ и единаесет од Коалиција СДСМ, во советот на општината има еден претставник од ромската заедница.

НАОДИ НА МОНИТОРИНГОТ

На седницата одржана на 12.10.2016 година на советот на општина Куманово на дневен ред не се најде ниту една точка за помалите заедници кои живеат на територијата на општина Куманово. Единствено од страна на претседателот на советот по отварање на седницата беше посочено дека до сега не е одржана ниту една средба на Комисиите кои се формирани во општина Куманово, а дека за правилно функционирање на советот потребно е тие комисии да работат. На седницата одржана на 09.11.2016 година немаше ниту една точка во врска со меѓуетничките односи, помалите заедници и нивното учество во процесот на донесување на одлуки на локално ниво.

На седница на советот на општина Куманово на ден 26.12.2016 година исто така немаше ниту една точка која се однесува на учеството на помалите етнички заедници на локално ниво. Во материјалната дискусија за точките кои се однесуваа за извештајот за работата на ЈП „Чистота и зеленило“, градското зеленило и чистота на сообраќаните патеки советникот од ромската заедница кажа дека на улицата 6-ти Април постои депонија и дека таа секојдневно се зголемува и го загадува воздухот. Градоначалникот на општина Куманово истакна дека таа депонија редовно се чисти и се поставуваат контејнери, но граѓаните кои живеат во тој дел од градот не ги почитуваат правилата за животна средина. Нагласи дека тој како претставник на ромската заедница кој ги застапува и се грижи за нивните права потребно е да се поработи на подигање на културната свест за животна средина на ромската заедница. Исто така кажа дека не е само проблем кај Ромите туку и останатите граѓани кои доаѓаат со малите трактори и тука го исипуваат ѓубрето. На овој коментар исто така директорот на ЈП „Чистота и зеленило“, даде одговор и кажа дека тие поставуваат контејнери за ѓубре меѓутоа луѓето ги тргаат бидејќи се плашат дека на тој начин ќе треба да плаќаат сметки.

На седницата одржана на 15.11.2016 година на советот на општина Кочани на дневниот ред не се најде ниту една точка за помалите заедници и нивното учество во процесот на донесување на одлуки на локално ниво, освен во делот на советнички прашања каде што претставникот на ромската заедница нагласи дека граѓаните од Ромското маало имат поднесено иницијатива за бесплатен превоз за децата кои ја посетуваат детската градинка „Павлина Велјанова“ која е одалечена повеќе од 2.5км, и побара да се разгледа иницијативата. На ова барање советникот

не доби одговор, затоа што претседателот на советот ја заврши седницата поради расправија и кажа дека Градоначалникот на наредната седница ќе одговори на прашањата.

На седница на советот на општина Кочани на 16.12.2016 година на дневниот ред не се најде ниту една точка за меѓуетничките односи и учеството на помалите заедници во процесот на донесување на одлуки на локално ниво.

На седница на советот на општина Прилеп на 07.10.2016 година на дневниот ред не се најде ниту една точка за вклучување и учество на помалите заедници во процесот на донесување на одлуки.

На ден 15.11.2016 година на седница на советот на општина Прилеп на дневниот ред не се најде ниту една точка за подобрување на учеството на помалите заедници на локално ниво.

На ден 26.12.2016 година на седница на советот на општина Прилеп не се најде ниту една точка на дневниот ред за учеството на помалите заедници на локално ниво и меѓуетничките односи.

ЗАКЛУЧОЦИ И ПРЕПОРАКИ

Прашања за меѓуетничките односи не се наоѓаат на агендите на седниците на советите доволно. Во делот на советничките прашања и материјалните дискусии се јавува по некое прашање или дискусија за помалите заедници, кое добива краток одговор на што би требало да се посвети поголемо внимание.

Комисијата за односи меѓу заедниците не е повикувана на седниците на советот на општина Куманово. Истата е потребно да биде консултирана и повикана кога на дневниот ред ќе се најдат прашања за меѓуетничките односи и нејзините препораки и мислења да бидат земени во предвид.

Вклучувањето на помалите заедници директно или индиректно како граѓани е многу мало на седниците на советите. Потребно е да се вклучат граѓаните во процесот на одлучување на локално ниво и да учествуваат на седниците на советите како би се овозможила поголема транспарентност на седниците.

Во општина Куманово на дневен ред не се наоѓаат точки за помалите етнички заедници но, по некоја од точките кои се наоѓаат на дневниот ред се отвараат дискусии од кои произлегуваат прашања кои ги засегаат помалите етнички заедници, па затоа потребно е тие прашања да се стават на дневниот ред со цел за навремено решавање на проблемите кои ги засегаат помалите етнички заедници во општина Куманово.

За иницијативата на граѓаните од Ромското маало за бесплатен превоз за деца кои ја посетуваат детската градинка „Павлина Велјанова“ која е одалечена повеќе од 2.5км, барањето да се разгледа таа иницијатива на седницата на советот ова прашање не доби соодветен одговор.

На седниците на советот на општина Прилеп не се најде ниту една дискусија ниту точка која ги засегаше помалите заедници и нивното вклучување во процесот на донесување на одлуки на локално ниво.

РЕЗИМЕ

Клучните наоди во третиот извештај од мониторингот на седниците се дека во периодот на набљудувањето од 01 октомври-31 декември 2016 година, на седниците на советите малку се дискутирало за меѓуетничките односи и нивното учество во донесување на одлуки на локално ниво, освен по отварање на расправа по некои точки од дневниот ред.

Во општина Куманово службен јазик покрај македонскиот јазик и неговото кирилско писмо е и ромскиот јазик.

Во статутот на општина Кочани предвидено е формирање на Комисија за односи меѓу заедниците, но Комисијата фактички не е формирана.

Комисијата за односи меѓу заедниците во општина Куманово се состои од 12 членови од кои по двајца членови се припадници на македонската, ромската, турската, албанската, српската и влашката заедница.

Во општина Кочани не е формирана Комисија за односи меѓу заедниците, иако во статутот имаат член со кој се овозможува формирање на таква Комисија иако тоа не им е законска обврска.

Прашања за меѓуетничките односи не се наоѓаат на агендата на досегашните седници на советите. Се споменуваат само неколку прашања за кои се отвара расправа кои ги засегаат помалите заедници но нема конкретни точки кои ги засегаат истите.

Проектот „Подобрување на учеството на помалите заедници на локално ниво“ е финансиран од страна на Делегација на Европска Унија.

Оваа публикација е изготвена со помош на Европската Унија. Содржината на публикацијата е единствена одговорност на Здружението Национален ромски центар-Куманово (НРЦ) и партнерската организација Здружение на Роми АВЕНА-Кочани и на никаков начин не може да се смета дека ги одразува гледиштата на Европската Унија.